

DOPRAVNÍ ZABEZPEČENÍ PŘESKUPENÍ VOJSK

Přeskupení vojsk bude vzhledem k charakteru vedení bojové činnosti v příštích možných válce nezbytně důležitou činností velitelů a štábů k dosažení stanovených cílů operací na válčišti i na jednotlivých směrech bojové činnosti vojsk.

Nepřítel se bude snažit znemožnit nebo co nejvíce ztížit přeskupení vojsk a přesun záloh i druhých sledů z hloubky. K tomu využije všech prostředků ničení komunikací, zejména komunikačních uzlů, přechodů velkých vodních toků a soutěsek při přechodu horských a zalesněných pásem s cílem vytvořit rozsáhlá pásma rozrušení komunikací a tím vytvořit bariéry pro přeskupení vojsk.

Přeskupení vojsk proto vyžaduje důslednou přípravu, organizovanost, utajení, nepřetržitě a pevně velení, všestranné zabezpečení a zejména rychlý průběh.

V článku se zaměřím na možnou (nejpravděpodobnější) variantu — kombinovaný způsob, tj. **pochod na vozidlech s přípravou těžké bojové techniky po železnici.**

Rozhodujícím předpokladem dopravního zabezpečení přeskupení vojsk je připravenost:

- řídicích a výkonných orgánů, útvarů, svazků, svazů, orgánů vojenské železniční a silniční dopravy a příslušných civilních dopravních orgánů a organizací,

- železničních směrů a určené silniční sítě pro přepravu a přesuny vojsk se stanovenou propustnou výkonností s homogenizací celých směrů po technické a provozní stránce,

- zabezpečení blízkých a dalekých objezdů důležitých komunikačních uzlů,

- náhradních silničních a železničních přemostění velkých vodních toků,

- dočasných překládkových prostorů k činnosti s požadovanou kapacitou,

- pohraničních překládkových prostorů a záložních nakládacích prostorů s požadovanou výkonností,

- potřebného množství železničních vozů a lokomotiv včetně zdrojů pro jejich provoz,

- obnovovacího materiálu a předurčených sil k technické ochraně a pro obnovu železničních a silničních směrů a mostů,

- systému radiačního a chemického průzkumu a systému uvědomování vojsk za přesunu a při přípravě o úrovni radiační a stupni zamoření os přesunu,

- řídicích orgánů vojenské dopravy zabezpečit včasné zplánování a realizaci všech opatření dopravního zabezpečení přeskupení vojsk podle rozhodnutí nadřízených a součinnostních dohodů s veliteli a štáby přeskupovaných vojsk.

K zabezpečení těchto úkolů již v míru realizujeme řadu opatření v rámci operační přípravy státního území, jako například přípravu vybraných železničních a silničních směrů, nakládacích, překládkových a vykládacích prostorů, hraničních přechodů se sousedními státy a opatření technické ochrany železnice a silnic, včetně přípravy k tomu vyčleněných sil a prostředků. Dále pak přípravu příjezdových silnic spojujících určenou železniční i silniční síť, přípravu výstavby náhradních přemostění přechodů velkých vodních toků a zabezpečování odborné připravenosti předurčených sil a prostředků k technické ochraně komunikací.

Při organizaci dopravního zabezpečení přeskupení vojsk a přesunu materiálu vojskům je účelné dodržovat zejména tyto zásady:

- v pásmu přesunu připravit a obsluhovat nejméně 2 osy pro každý svazek a kromě toho další 1 až 2 osy k převedení proudů při zničení částí os přesunu nebo přepraviš vodních toků,

- osy přesunu vybrat tak, aby umožňovaly přesun co nejvyšší možnou průměrnou rychlostí, a to nejméně 30—40 km proudy kolových vozidel a 20—30 km proudy

dy pásových vozidel a smíšené proudy ve dne, v noci pak 25—30 km proudy kolových vozidel a 15—20 km proudy pásových vozidel a smíšené proudy za hodinu,

— na přechodech přes velké vodní toky mít organizovanou technickou ochranu silami a prostředky teritoria státu a podle výsledku součinnosti se štáby vojsk na přesunu i vyčleněnými mostními jednotkami vojsk připravených ke stavbě opakovaně zničených přečhodů,

— na osách předem vybrat místa malých a velkých zastávek, které umožní skryté materiální a technické zabezpečení, ochranu před účinky zbraní hromadného ničení, organizované a rychlé vyvedení vojsk na osy k pokračování v přesunu,

— organizace pořádkové služby musí umožňovat trvalé řízení proudů, včasné vytyčení objížděk zničených úseků silnic a převedení proudů na ně, nebo na nově zřízená náhradní mostová přepraviště,

— vytvořit předpoklady k včasnému vyrozumění velitelů proudů o situaci na ose přesunu a předávání jim rozkazů nadřízených v průběhu přesunu, k udržení pořádku a kázně v pásmu přesunu,

— podle rozsahu přeprav mít připravené potřebné podélné a rokádní železniční přepravní směry s potřebnou propustnou výkonností a nezávislou trasou,

— vyčlenit nakládací a vykládací prostory s odpovídajícím počtem vhodných železničních stanic,

— utajeně soustředit dopravní prostředky, nakládací pomůcky a prostředky pro manipulaci s materiálem,

— připravit síly a prostředky pro rozvinutí dočasných překládkových prostorů,

— připravit hlavní nebo demonstrační přepravy a tím utajit skutečné nakládací a vykládací prostory, přepravní směry a objem přepravy.

Pro přeskupení vojsk musíme v období plánování vybrat a připravit **silniční síť**, uvolnit úseky obsluhovaných automobilních silnic a reorganizovat pořádkové orgány k řízení provozu, připravit další souběžné silnice a zabezpečit jejich údržbu a obnovu.

K přeskupení vojsk (vzhledem k operačním potřebám) nebudeme v řadě případů moci v plném rozsahu využít předem připravených a obsluhovaných silnic. Proto ve stanoveném pásmu přesunu vybereme další vhodné výkonné osy přesunu, zabezpečíme jejich průzkum a nezbytné úpravy, které spočívají především v zesílení mostů, zvětšení poloměru malých směrových oblouků, rozšíření vozovky na některých úsecích, úpravě nízkých podjezdů jejich prohloubením nebo objížděnou, v odstraně-

ní překážek provozu, v zimním období i v odstranění sněhu a zabezpečení posypu.

Nejnáročnějším úkolem, zpravidla vzhledem ke krátkým časovým lhůtám na přípravu a zabezpečení přesunu, bude vystavba náhradních přemostění vodních toků a jejich technická ochrana. Pro tyto úkoly jsou připraveny speciální jednotky civilních organizací a vojenské silniční a železniční jednotky teritoria i vojsk.

Řízení provozu a pořádkovou službu na osách přesunu zabezpečují silniční pořádkové útvary teritoria v součinnosti s pořádkovou službou vojsk.

Pořádkovou službu v prostorech zastávek, odpočinku a soustředění organizují velitelé a štáby vojsk na přesunu.

Železniční zabezpečení při přeskupení vojsk realizujeme v souladu s obecně platnými zásadami pro vojenské železniční přepravy, při čemž řadu opatření k zabezpečení plynulosti plánujeme a připravujeme již v míru.

K zabezpečení kontinuity dopravy při přerušení železničních tratí připravujeme k rozvinutí dočasné překládkové prostory. Zvýšenou pozornost věnujeme nakládacím a vykládacím prostorům, ve kterých musíme zabezpečit rozptýlení všech druhů bojové techniky a spojení pro orgány vojenské dopravy i pro přepravované svazky a útvary.

Připravě těchto prostorů musí předcházet důsledná rekognoskace orgány vojenské dopravy, železnic a štábů přepravovaných vojsk s cílem co nejúčelnějšího využití stanic pro nakládání s důrazem na těžkou bojovou techniku, prověření stavu příjezdových cest k nakládacím stanicím, určit vyčkávací prostory útvary a převozů před nakládáním (vykládáním) a výhodná terénní místa pro rozmístění prostředků protivzdušné obrany prostorů a prvků zabezpečení bojové činnosti.

Zvláště důležitým úkolem s vysokým nárokem na utajení účelu je soustředění potřebného počtu vhodných železničních vozů a zabezpečení lokomotiv a vlakových čet.

Podle rozsahu přepravy a podle situace pověříme řízením nakládacích a vykládacích prací vojenského správce železniční stanice nebo i správce nakládacího (vykládacího) prostoru, který zabezpečí styk se zástupci štábů přepravovaných vojsk a součinnost orgánů vojenské dopravy se štáby přepravovaných svazků při zpracování plánu nakládání.

K zabezpečení vysoké organizovanosti přeskupení vojsk uskutečnění součinnosti orgánů vojenské dopravy teritoria se štáby vojsk na přesunu.

Při součinnosti upřesňujeme zpravidla:

- organizaci a vedení průzkumu os přesunu,
- použití sil a prostředků teritoria a vojsk při úpravě os přesunu a stavbě mostových přepravišť,
- organizace pořádkové služby v pásnu přesunu, použití sil a prostředků, doby pohotovosti pořádkové služby v pásnu přesunu,
- způsob spojení mezi štábem vojsk a řídicími orgány silniční služby teritoria státu,
- základní údaje pro železniční přepravu, jako celkový počet vlaků, vozovou potřebu podle základních vozových řad, tempo přepravy, přepravní směry, nakládací a vykládací prostory, čas přepravy s uvedením plánovaného čelního a posledního vlaku z nakládacího prostoru a jejich příchod do vykládacího prostoru, otázky utajení.

Rozhodnutí daného stupně velení o přepravě vojsk po železnici odevzdává příslušný náčelník štábu cestou zástupce velitele pro týl náčelníkovi vojenské dopravy jako rozkaz na přepravu, který je základním operačním týlovým podkladem pro organizaci a plánování operační přepravy. Rozkaz musí obsahovat především tyto základní údaje:

- název přepravovaných svazků (útvárů) a pořadí jejich přepravy,
- přibližný počet převozů a hrubou vozovou potřebu,
- hlavní a záložní prostory svazků (útvárů) před naložením a vyložením,
- pohotovost svazků (útvárů) v přepravě, tempo přepravy nebo dobu ukončení přepravy.

Na základě rozkazu pro přepravu zpracuje Správa vojenské dopravy hlavní plánovací dokument „Všeobecný plán přepravy“, který je základním dokumentem pro řízení přepravy.

Cílem operativního řízení přepravy při přeskupení vojsk je zabezpečit její průběh podle plánu (odstraňovat vzniklá narušení plánu). Dispečerský aparát řídicích orgánů vojenské dopravy na teritoriu musí včas uskutečnit změny vynucené vzniklou situací (změna pořadí vypravení vlaků, zvýšení tempa přepravy, odklony vlaků, změny míst a časů nakládání a vykládky apod.). Při dlouhodobém přerušení provozu na železnici po jaderných úderech musí přepracovat plán přepravy vojsk, okamžitě oznámit velitelům svazů a svazků změny v postupu nakládání, v přepravě a vykládání a organizovat vykládání vojsk v blízkosti zničených železničních objektů a úseků.

Při zabezpečování a operativním řízení přepravy je nutná trvalá součinnost především na úrovni výkonných orgánů vojenské dopravy se štáby přepravovaných svazků (útvárů), s příslušnými orgány dráhy a orgány silniční služby.

Rozsáhlá přeskupení vojsk na válčisti budou jedním z velmi častých úkolů operačních i teritoriálních štábů a na jejich zabezpečení se budou vždy podílet orgány vojenské železniční i silniční dopravy.

Ke kvalitnímu spínání tohoto významného úkolu se dopravní orgány teritoria zaměřují zejména na zabezpečení:

- důsledné odborné přípravy všech orgánů vojenské dopravy k operativnímu řízení přesunů a přeprav umožňující překonávání nebo obcházení rozrušených prostorů a zamořených pásem radioaktivními a chemickými látkami a při náhlých změnách situace,
- využití předem připravených železničních a silničních směrů přesunu zabezpečených silami a prostředky technické ochrany k udržení vysoké odolnosti vůči působení nepřítelé,
- rychlých a utajených přesunů a přepravy vojsk ve stanovených lhůtách do určených prostorů,
- technické ochrany přechodů velkých vodních toků, připravenost sil a materiálu pro obnovu mostů v krátkých časových lhůtách v průběhu přesunu,
- připravenosti nakládacích a vykládacích prostorů, které umožňují rozptýlení a maskování vojsk, rychlé naložení a vyložení bojové techniky a materiálu,
- připravenosti sil a prostředků pro řízení provozu na silniční i železniční síti a sil k jejich technické ochraně,
- rozvíjení a prohlubování návyků štábů v organizačním zabezpečování přeskupení vojsk a prohlubování součinnosti štábů svazků a útvárů s dopravními orgány,
- zdokonalení systému plánování železniční přepravy a u orgánů vojenské dopravy na všech stupních na rozpracování technické dokumentace, která dává přehled o výkonnosti a možnostech jednotlivých železničních směrů a stanic s důrazem na plánování a uskutečňování vojenské přepravy všech druhů vojsk, bojové techniky a materiálu.

Poznatky z posledních operačních cvičení (včetně cvičení „DUKLA-82“) potvrzují, že otázky přeskupení vojsk jsou v činnosti operačních a týlových štábů i druhů vojsk svojí náročností stále aktuální. Proto cílem článku bylo přispět k zobecnění některých zásad a zkušeností z této problematiky.